

FAKULTET ZA POSLOVNI MENADŽMET BAR

MASTER STUDIJE

PREDMET: CARINSKA TARIFA

Drugo predavanje

SVRSTAVANJE ROBE U CARINSKU TARIFU

Svrstavanje nekog proizvoda u carinsku tarifu podrazumeva određivanje odgovarajućeg tarifnog podbroja koji nije dalje deljiv i za koji je propisana stopa carine, a označen je tarifnom oznakom od deset cifara. Sa stanovišta carinjenja robe, pod svrstavanjem robe u Carinsku tarifu smatra se određivanje tarifnog stava za bilo koji proizvod koji se pojavljuje kao predmet carinjenja, odnosno svrstavanja. Ovo znači da se nakon sprovedene procedure svrstavanja definiše tarifni stav koji se sastoji od tarifne oznake, naimenovanja robe i stope carine.

4.1. Tarifni stav

Tarifni stav je najmanja jedinica specifikacije robe u Carinskoj tarifi, kojoj odgovara određena stopa carine. Tarifni stav obuhvata tarifnu oznaku, naimenovanje tarifnog podbroja i stopu carine propisanu za robu iz tog tarifnog područja.

4.1.1. Tarifna oznaka i carinska stopa

Tarifna oznaka je numerička oznaka kojom je označen tarifni broj i tarifni podbrojevi. Radi se o numeričkoj oznaci od deset cifara, koja označava podbroj koji nije dalje raščlanjivan. Međutim, prilikom popunjavanja Jedinstvene carinske isprave za carinjenje robe u prve dve podele rubrike 33 upisuje se šifra koja ima dvanaest cifara. Prvi deset cifara odnosi se na tarifnu oznaku iz Carinske tarife, a poslednje dve cifre služe da označe proizvode, na koje se primenjuju posebni propisi. Ukoliko nema primene posebnih propisa na robu koja je navedena u naimenovanju u Jedinstvenoj carinskoj ispravi, jedanesta i dvanesta cifra su nule. Drugim rečima, jedanaesta i dvanaesta cifra u rubrici 33 Jedinstvene carinske isprave nisu deo tarifne oznake iz Carinske tarife.

Stopa carine je izražena u procentu i predstavlja deo tarifnog stava. Prilikom uvoznog carinjenja u rubrici 47 Jedinstvene carinske isprave upisuje se stopa carine. Treba naglasiti da se u Jedinstvenu carinsku ispravu upisuje efektivna stopa carine (ona stopa koja se primenjuje u konkretnom slučaju). To je stopa koje je propisana u Carinskoj tarifi.

4.1.2. Naimenovanje robe

Naimenovanje robe u JCI predstavlja tekstualnu definiciju robe koja se uvozi, odnosno izvozi i treba da što bolje odražava stvarne karakteristike robe. Naimenovanje robe iz Carinske tarife upisuje se u rubriku 31 JCI . Pored naimenovanja iz Carinske tarife u istu rubriku upisuje se i uobičajeni trgovački naziv robe (odvojeno kosom crtom), kao i podaci potrebni za identifikaciju i svrstavanje robe po drugim tarifama i propisima, koji se primenjuju pri uvozu ili izvozu robe.

Pored toga što naimenovanje robe, predstavlja njenu identifikaciju i svrstavanje u carinsku tarifu, ono predstavlja osnov za svrstavanje robe i po drugim tarifama i propisima. Naimenovanje robe mora biti: kratko, jasno, potpuno i nedvosmisleno.

Naimenovanje može biti: čisto nomenklaturno naimenovanje i prošireno naimenovanje uobičajnim trgovačkim nazivom roba i prošireno naimenovanje radi ostalih potreba.

Čisto nomenklaturno naimenovanje

Čisto nomenklaturno naimenovanje pojavljuje se u dva karakteristična oblika i to: čisto naimenovanje podbroja označenog sa deset cifara, i kombinacija delovanja tarifnog broja i odgovarajućih podbrojeva i međubrojeva.

a) Čisto naimenovanje podbroja označenog sa deset cifara

Čisto nomenklaturno naimenovanje, odgovara čistom tekstu iz naimenovanja podbroja označenog sa deset cifara. To podrazumeva da su ispunjeni sledeći uslovi: naimenovanje podbroja označenog sa deset cifara odgovara uobičajenom trgovačkom nazivu robe i nomenklatura Carinske tarife ne ostavlja nikakvu mogućnost svrstavanja robe na neko drugo mesto u Carinskoj tarifi.

Napomene uz odeljke, glave i tarifne podbrojeve

Radi pravilnog svrstavanja robe u Carinsku tarifu potrebno je koristiti napomene uz odeljke, glave i tarifne podbrojeve, koje sadrže definicije određenih pojmova i proizvoda, odnosno kojima je određen sadržaj nekih tarifnih brojeva i podbrojeva ili se direktno upućuju na tarifne brojeve, razdele, glave i odeljke u koje se svrstavaju određeni proizvodi. Poslužićemo se napomenama uz odeljke, glave i tarifne podbrojeve kao i osnovnim pravilima za primenjivanje carinske tarife. Napomene uz odeljke, glave i tarifne podbrojeve su sastavni deo Harmonizovanog sistema naziva i šifarskih oznaka robe na osnovu kojih se vrši svrstavanje robe u Carinsku tarifu. Napomenama je bliže određeno koji se proizvodi i pod kojim uslovima svrstavaju u određeni odeljak i glavu, odnosno tarifni broj ili podbroj.

4.2. Elementi ispravnog svrstavanja robe u carinsku tarifu

Postoji nekoliko **elementarnih činjenica** vezanih za svrstavanje robe:

- 1.Svakom proizvodu odgovara samo **jedan tarifni stav**.
- 2.U najvećem broju slučajeva za **jedan proizvod se, na prvi pogled, mogu odrediti dva ili više tarifnih stavova** (bez obzira na to da li proizilazi iz mogućnosti da se proizvod, na prvi pogled,

može svrstati u dva ili više tarifnih brojeva ili u okviru jednog tarifnog broja postoje dva ili više podbrojeva koji bi mogli da obuhvate proizvod koji je predmet svrstavanja).

3. Pod ispravnim svrstavanjem podrazumeva se **određivanje odgovarajućeg tarifnog stava**, tj. utvrđivanje jedinog tarifnog stava koji odgovara proizvodu koji je predmet svrstavanja.

Uvažavajući navedene elementarne činjenice, a imajući u vidu nomenklaturu carinske tarife sa svim odredbama koje iz nje proizilaze, može se definisati nekoliko nužnih uslova koji moraju biti ispunjeni da bi se sprovedo ispravno svrstavanje robe u carinsku tarifu. Ovi uslovi predstavljaju faktore ispravnog svrstavanja. **Faktori ispravnog svrstavanja** su:

- poznavanje strukture carinske tarife;
- poznavanje robe;
- ispravna primena Osnovnih pravila za primenjivanje carinske tarife; korektno tumačenje Komentara Carinske tarife;
- precizno tumačenje pojmova i termina u Carinskoj tarifi;
- striktno poštovanje procedure svrstavanja.

4.2.1. Poznavanje strukture Carinske tarife

Tarifni brojevi (kajih ima 1.241) čine osnovnu strukturnu celinu na kojoj se zasniva svrstavanje robe u Carinsku tarifu. Ukoliko se ne poznaje struktura Carinske tarife pronalaženje tarifnog broja nije nimalo jednostavno.

Kod poznavanja Carinske strukture, kao **elementi ispravnog svrstavanja treba uočiti sledeće**:

- **Osnovna podela (odeljci i glave)** - Svi proizvodi su grupisani u 21 odeljak, u okviru kojih se nalazi ukupno 96 glava. Olakšanje pronalaženja tarifnih brojeva radi svrstavanja robe predstavlja poznavanje sadržaja pojedinih odeljaka i glava. Približan sadržaj odeljaka i glava dat je kroz njihove nazive.
- **Principi grupisanja i to: poreklo proizvoda** (životinjsko, biljno, prirodno, veštačko itd.); **vrsta materijala od kojeg je proizvod izrađen** (plastična masa, guma, drvo, papir itd.); **stepen obrade proizvoda** (sirovine, poluproizvodi, gotovi proizvodi itd.); **privredne delatnosti** (poljoprivreda, tekstilna industrija, zdravstvo itd.); **namena proizvoda** (reprodukcionij materijal, oprema, široka potrošnja itd.); **poseban značaj proizvoda** (umetnine kolekcije starine, antikviteti i dr.). Ovi principi su najčešće primijenjeni kombinovano.
- **Logički sled unutar glava** - unutar većine glava postoji logički sled po kojem su poređani tarifni brojevi. Tako kod određenih materijala početni tarifni brojevi obuhvataju sirovine i materijale u najnižem stepenu prerade, a viši tarifni brojevi obuhvataju proizvode od tih materijala.
- **Definicije i izuzeci** Napomenama uz odeljke, glave i tarifne podbrojeve date su definicije mnogih pojmova i proizvoda, određen je sadržaj nekih tarifnih brojeva i podbrojeva ili se direktno upućuje na tarifne brojeve, razdele, glave ili odeljke u koje se svrstavaju određeni proizvodi. Većina napomena sadrži i ceo niz isključenja iz određenih odeljaka, glava ili tarifnih brojeva. Ove napomene na direktan način razgraničavaju sadržaj pojedinih tarifnih brojeva, odeljaka ili glava. Neki izuzeci u pogledu sadržaja određenih tarifnih brojeva proizilaze iz samih naimenovanja tarifnih brojeva.

Važnost faktora poznavanja strukture carinske tarife proizilazi iz činjenice da u postupku svrstavanja treba najpre pronaći: tarifne brojeve koji dolaze u obzir za svrstavanje i napomena koje mogu imati uticaj na svrstavanje. S obzirom na veoma kompleksnu strukturu Carinske

tarife, očigledno je da je njeno dobro poznavanje veoma važan preduslov da bi se neki proizvod svrstao u odgovarajući stav.

4.2.2. Poznavanje robe

Ovde se pre svega misli na poznavanje onih karakteristika proizvoda koji su od uticaja na svrstavanje u carinsku tarifu. Karakteristike značajne za svrstavanje mogu da budu različitih vrsta (u zavisnosti od proizvoda):

- **vrsta proizvoda:** veliki broj proizvoda u carinskoj tarifi definisan je samo preko vrste kojoj pripada.
- **tahničke karakteristike:** u nekim slučajevima svrstavanje proizvoda određuju tahničke karakteristike kao što su: hemijski sastav, fizička svojstva, snaga, način funkcionisanja itd.
- **upotreba proizvoda:** proizvodi se u nekim slučajevima svrstavaju po svojoj nameni. To je moguće samo u slučajevima kada su predviđeni tarifni brojevi za namenske proizvode.
- **način dobijanja:** u zavisnosti od toga na koji je način neki proizvod dobijen uticaće na svrstavanje tog proizvoda.
- **način pakovanja:** potrebno je precizno utvrditi karakteristike ambalaže jer postoji više mogućnosti za svrstavanje istog proizvoda.

Poznavanje robe predstavlja preciznu identifikaciju robe i utvrđivanje odgovarajućeg tarifnog stava u skladu sa pravilima o svrstavanju. Ono omogućava upoređivanje karakteristika robe sa zahtevima carinske tarife.

4.3. Osnovna pravila za svrstavanje robe u carinsku tarifu

Postupak svrstavanja robe u Carinsku tarifu predstavlja veoma kompleksan posao. Istovremeno, sama činjenica da je relativno malo proizvoda (u odnosu na ukupan broj proizvoda koji su predmet međunarodne robne razmene) eksplicitno navedeno u nomenklaturi carinske tarife, ukazuje na potrebu da se u postupku svrstavanja ispravno primenjuju sve odredbe koje mogu da utiču na svrstavanje. Osnovna pravila za primenjivanje carinske tarife određuju principe za svrstavanje robe u carinsku tarifu, čime se obezbeđuje jednoobrazna primena nomenklature. Pri tome se primenjuje **šest osnovnih pravila svrstavanja** robe po numeričkom redosledu.

Prvih pet osnovnih pravila primenjuju se na svrstavanje robe u odgovarajuće tarifne brojeve (koje karakterišu prve četiri cifre tarifne oznake), a šesto pravilo reguliše svrstavanje robe u tarifne podbrojeve unutar odgovarajućih tarifnih brojeva. Pravila predstavljaju neku vrstu **ključa za svrstavanje roba**, čime se postiže jednoobraznost u primeni Harmonizovane nomenklature, jednostavnije i brže snalaženje pri svrstavanju naročito novih proizvoda.

Osnovna pravila uglavnom imaju zadatak:

- da utvrde rang i značaj pojedinačnih sastavnih delova HS-a;
- da propišu klasifikaciju robe pod odgovarajuće podpozicije HS-a;
- da u određenim slučajevima prošire obim pozicija i podpozicija HS-a;
- da razjasne probleme konkurencije između različitih pozicija i podpozicija HS-a.

Prva četiri pravila su zajednička za sve svrhe i namene. Peto pravilo se odnosi na svrstavanje futrola za razne proizvode i ambalažu. Šesto pravilo se koristi za svrstavanje proizvoda u tarifne podbrojeve na nivou tarifnog broja.

Osnovna pravila se moraju primenjivati određenim redosledom. Osnovno pravilo 1, ima uvek prednost u odnosu na Osnovno pravilo 2, pravilo 2 ima prednost u odnosu na Osnovno pravilo 3, a pravilo 3 u odnosu na Osnovno pravilo 4.

Osnovna pravila se primenjuju samo, ako nisu u suprotnosti sa nimenovanjem tarifnih brojeva i napomenama uz odeljke i glave.

4.3.1. Osnovno pravilo 1

Prema Osnovnom pravilu 1 proizvodi se svrstavaju prema nimenovanjima tarifnih brojeva i napomenama uz odgovarajuće odeljke i glave. Nimenovanja tarifnih brojeva i odgovarajuće napomene imaju ravnopravni zakonski status, tj. treba ih u jednakoj meri uzimati u obzir pri svrstavanju robe (slika 5). Sa aspekta svrstavanja robe u odgovarajući broj Osnovno pravilo 1 predstavlja pravnu normu koja ni u jednom slučaju svrstavanja ne sme da bude prekršena. Ukoliko nije moguće svrstati robu prema Osnovnom pravilu 1, primenjuju se pravila 2 do 5. Međutim, Osnovna pravila 2 do 5 mogu da se primenjuju samo ukoliko nisu u suprotnosti sa nimenovanjima tarifnih brojeva i napomenama uz odeljke i glave.

4.3.2. Osnovno pravilo 2

Osnovno pravilo 2 sastoji se od dve zasebne odredbe (Osnovno pravilo 2.1 i Osnovno pravilo 2.2), što je prikazano na slici 6.

Osnovno pravilo 2.1.

Proizvod koji je naveden ili obuhvaćen u nekom tarifnom broju svrstava se u taj tarifni broj kada je taj proizvod nekompletan, nedovršen, nesastavljen ili rastavljen, pod uslovom da ima bitna svojstva kompletnog ili dovršenog proizvoda. Tarifni broj takođe obuhvata i kompletan ili dovršen proizvod (ili proizvod koji se svrstava kao kompletan ili dovršen primenom ovog pravila) ako se carini nesastavljen ili u rastavljenom stanju. Ovim pravilom proširuje se sadržaj tarifnih brojeva tako da pored gotovih proizvoda u nimenovanjima obuhvata i nekompletne i nedovršene proizvode, odnosno proizvode koji se carine u nesastavljenom ili rastavljenom stanju. Pravilo 2.1 propisuje kako se vrši svrstavanje: nekompletnih, nedovršenih i nesastavljenih (rastavljenih) proizvoda.

Svrstavanje nekompletnih proizvoda

Da bi se nekompletan proizvod mogao svrstati u tarifni broj kao i takav kompletan proizvod on mora pri carinjenju da ima bitna svojstva kompletnog proizvoda. Nekompletni proizvodi predstavljaju proizvode koji se sklapaju od više delova čijim se sklapanjem dobija konačan proizvod.

Jedan od pouzdanih pokazitelja da li je reč o proizvodu koji ima svojstva kompletnog, može da bude njegova vrednost u odnosu na kompletan proizvod. Kako i na koji način će se utvrditi da jedan nekompletan proizvod ima bitna svojstva kompletnog proizvoda? Jedan od pokazatelja može biti vrednost robe, obim, težina itd. Npr.:

- bicikli bez upravljača, ili točkova,

- strug bez vretena,
- elektirčne pisaće mašine bez slova itd

U sva tri navedena slučaja, nekompletni proizvodi imaju bitna svojstva kompletnih proizvoda. Međutim, ovo pravilo važi ukoliko iz naimenovanja tarifnih brojeva, i napomena uz odeljke i glave ne proizilazi drukčije.

Svrstavanje nedovršenog proizvoda

Prema Osnovnom pravilu 2.1 nedovršen proizvod se svrstava kao dovršen, ako ima bitna svojstva dovršenog proizvoda. U ovom slučaju vrednost proizvoda ne bi se mogla prihvatiti kao pokazatelj koji upućuje da se nedovršen proizvod može svrstati u tarifni broj dovršenog proizvoda, jer je u mnogim slučajevima vrednost dorade veća od vrednosti nedovršenog proizvoda. Pojam nedovršenog proizvoda vezan je za proizvode kojima je potrebna odgovarajuća dorada ili obrada da bi bili upotrebljivi za konačnu svrhu, i moraju da imaju bitna svojstva dovršenih proizvoda. Kod nedovršenih proizvoda vrednost nije pouzdan pokazatelj, jer ponekad vrednost obrade ili dorade može da bude veća od same vrednosti nedovršenog proizvoda.

Posebnu vrstu nedovršenih proizvoda predstavljaju grubo uobličeni predmeti (blanks), koji su nepodesni za direktnu upotrebu, ali imaju približan oblik ili profil gotovog proizvoda ili dela proizvoda i koji može biti upotrebljen isključivo za izradu gotovog proizvoda ili dela proizvoda.

Primer blanks proizvoda predstavlja jedan ključ, koji nije narezan na kopirnoj glodalici i koji dobija oblik gotovog proizvoda tek kada se nareže i kada je kao takav upotrebljiv za zaključavanje i otključavanje brave. Isto tako, primer blanks proizvoda predstavlja grubo otkovana bregasta osovinna ili radilica motora, koje se mogu upotrebiti kao gotov proizvod tek, kada se na njima izvrši fina obrada i dorada.

Svrstavanje nesastavljenih ili rastavljenih proizvoda

Drugi deo Osnovnog pravila 2.1. predviđa da se nesastavljeni ili rastavljeni proizvodi svrstavaju kao da su sastavljeni, ukoliko pri carinjenju imaju bitna svojstva kompletnog ili dovršenog proizvoda. To su proizvodi koji se sastoje od delova, koji se sastavljaju pomoću posebnih sredstava za pričvršćivanje, pomoću zavarivanja ili lepljenja. Uvoze se u rastavljenom stanju radi transporta, rukovanja i dr.

Nesastavljeni, odnosno rastavljeni, proizvodi se uvoze u nesastavljenom odnosno rastavljenom stanju najčešće zbog zahteva transporta (kabasta roba, industrijska postrojenja koja je nemoguće kao sastavljene transportovati, isporuka proizvoda koji je rezultat kooperantskih odnosa proizvođača iz više zemalja i koji se isporučuju iz ovih zemalja u zemlju uvoznicu gde će biti izvršena montaža itd.). Proizvodi koji se carine nesastavljeni, odnosno rastavljeni, mogu biti sastavljeni samo prostim operacijama sastavljanja (zakovicama, zavarivanjem, maticama, vijcima, klinovima, zavrtnanjima itd.). U slučaju da se u postupku carinjenja pojavljuje višak delova, odnosno komponenti potrebnih za sastavljanje kompletnog proizvoda, takvi delovi će se svrstati posebno u svoje odgovarajuće tarifne brojeve.

Osnovno pravilo 2.2.

Osnovno pravilo 2.2. odnosi se na mešavine ili kombinacije materijala ili materija i proizvode koji se sastoje od dva ili više materijala ili materija. Pod materijalom ili materijom iz naimenovanja tarifnog broja podrazumijeva se materijal ili materija u čistom stanju ili kombinovani, odnosno pomešani sa drugim materijalom, odnosno materijom. Pod proizvodom od određenog materijala ili materije podrazumeva se i proizvod izrađen u celini ili delimično od istog materijala ili materije. Proizvodi koji se sastoje od dva ili više materijala ili materije svrstavaju se primenom osnovnog pravila 3⁴. Proizvod izrađen u kombinaciji sa drugim materijalom ili materijom svrstava se u tarifni broj kao i proizvod koji je u celini izrađen od jednog materijala ili materije u čistom stanju.

Primer: obrano mleko u prahu kome su dodati vitamini svrstava se kao obrano mleko u tarifni broj 0403. Ovako će se pristupiti ako nije u suprotnosti sa napomenama uz odeljke i glave.

Roba koja se sastoji od dva ili više materijala ili materija, koja bi se mogla svrstati u dva ili više tarifnih brojeva, svrstaće se primenom Osnovnog pravila 3.

4.3.3. Osnovno pravilo 3

Proizvodi koji se sastoje od dva ili više materijala ili materije svrstavaju se primenom ovog osnovnog pravila. Ovo pravilo se primenjuje kada dođe do dileme da se jedan proizvod može svrstati u dva ili više tarifnih brojeva. Osnovno pravilo 3 sastoji se iz tri tačke koje se primenjuju sukcesivno (slika 8). Tačka 2 se primenjuje kada nema pozitivnog rešenja primenom tačke 1, odnosno tačka 3 se primenjuje ako se proizvodi ne mogu svrstati primenom tačke 2.

Osnovno pravilo 3.1.

Tarifni broj koji ima najkonkretnije ili najbliže naimenovanje proizvoda ima prednost u odnosu na tarifne brojeve sa opštijim naimenovanjima proizvoda. Konkretno naimenovanje preciznije i jasnije opisuje robu i često se podudara sa trgovačkim nazivom robe. Na primer, naimenovanje „putnički automobil” iz tarifnog broja 87.03 je konkretnije od naimenovanja „ostala vozila” iz tarifnog broja 87.16. Ovaj metod se naziva metod specifičnijeg opisa. Pri primeni ovog pravila treba poći od sledećeg:

1. opis robe po nazivu (imenu) je specifičniji od grupnog opisa robe. Tako na primer, igračke u vidu muzičkih aparata, neće se svrstati u glavu 92 (muzički instrumenti, delovi i pribor tih proizvoda), već u glavu 95 (tar. broj 9503.500000), jer je ovo naimenovanje konkretnije.
2. opis robe kojim se precizno i jasno identifikuje roba ima prednost u odnosu na opis robe koji je manje jasan i precizan.

Osnovno pravilo 3.2.

Mešavine, sastavljeni (složeni) proizvodi od različitog materijala ili komponenti svrstaće se kao da se sastoje od materijala ili komponente koja im daje bitan karakter (količina, vrednost, funkcija i dr.). Proizvodi pripremljeni u setovima za maloprodaju svrstavaju se prema proizvodu

iz seta koji proizvodu daje bitan karakter. Na primer, set od električnog aparata za brijanje s makazama i češljem svrstaće se u tarifni broj električnog aparata za brijanje, jer on u setu ima bitan karakter.

Ovo pravilo primenjuje se u slučaju da se roba ne može svrstati primenom osnovnog pravila 3.1. Primena ovog pravila je samo u slučajevima svrstavanja: mešavina; složenih proizvoda koji se sastoje od različitih materijala; složenih proizvoda koji se sastoje od različitih komponenti; proizvoda pripremljenih u setovima za maloprodaju, pod uslovom da se ona sastoji od materijala ili komponenti koje im daju bitan karakter.

Bitan karakter robi daju: svojstvo i vrsta robe, vrsta materijala ili komponente, obim, količina, težina vrednost, funkcija sastavnog materijala koji je upotrebljen za izradu.

Osnovno pravilo 3.3.

Ako se proizvod ne može svrstati primenom osnovnog pravila 3, primenom tačke 1 i 2 svrstaće se u tarifni broj poslednji po redu od onih tarifnih brojeva koje zbog važnosti treba podjednako uzeti u obzir. ***Na primer, set*** od naliv-pera (tarifni broj 96.08) i upaljača (tarifni broj 96.13) pod pretpostavkom da su iste vrednosti svrstaće se u tarifni broj 96.13 – upaljači: kao poslednji po redu. ***Pravilo 3.1. će se primeniti ukoliko:***

- a) ne postoji tarifni broj sa specifičnijim naimenovanjem u odnosu na ostale tarifne brojeve koji se uzimaju u obzir prilikom svrstavanja robe.
- b) nije moguće indetifikovati materijal ili komponentu koja robi daje bitan karakter.

Ako u setu svaki od proizvoda ima podjednaku vrednost svrstaće se u poslednji po redu tarifni broj.

4.3.4. Osnovno pravilo 4

Proizvodi koji se ne mogu svrstati primenom osnovnog pravila 1, 2 i 3 svrstaće se u ***tarifni broj kome su najbližiji***. Sličnost se utvrđuje primenom različitih kriterijuma (svojstva, namena, funkcija i sl.). Ovo pravilo je namenjeno, pre svega, za nove proizvode, nove tehnologije, jer se asortiman proizvoda brže širi nego što se nomenklatura prilagođava stanju u proizvodnji (slika 9).

Ovo pravilo ima za cilj da omogući ***svrstavanje novih proizvoda*** u carinskoj tarifi. Iz dana u dan je sve razvijenija nauka i tehnologija, odnosno proizvodnja novih proizvoda. Carinska tarifa se ne može menjati svakim danom kako bi obuhvatila sve nove proizvode, zato je i urađeno ovo pravilo.

4.3.5. Osnovno pravilo 5

Ovo pravilo koristi se u kombinaciji sa osnovnim pravilima 1- 4. Ono ***reguliše svrstavanje raznih kontejnera, materijala za pakovanje i ambalaže***. Pravilo sadrži dve tačke koje se odnose na dve grupe proizvoda za pakovanje i čuvanje robe. Iz tačke 1 i 2 Osnovnog pravila 5 moguće je izvesti bitne upotrebne karakteristike kontejnera, kao kriterijume za svrstavanje (tabela 3).

Osnovno pravilo 5.1.

Futrole za fotografske aparate, muzičke instrumente, puške i pištolje, kutije za cirkle, kutije za ogrlice i slični kontejneri, specijalno oblikovani ili podešeni za određeni proizvod ili set proizvoda, pogodni za dugotrajnu upotrebu i isporučeni sa proizvodima za koje su namenjeni, svrstaće se sa tim proizvodima pod uslovom da se uobičajeno prodaju sa tim proizvodima. Međutim, ovo pravilo se ne primenjuje na kontejnere koji celini (proizvodu sa kontejnerom) daju bitan karakter. Princip koji opisuje ovo pravilo svodi se na:

- kontejneri koji su isporučeni s proizvodom za koji su podešeni svrstavaju se zajedno sa njim;
- isporučeni zasebno, kontejneri se svrstavaju u svoje odgovarajuće tarifne brojeve.

Osnovno pravilo 5.1. ne primenjuje se na kontejnere čija je vrednost neobičajeno visoka u odnosu na robu koja se u njih stavlja i koji se obično ne prodaju s tom robom. Ovo pravilo se ne primenjuje na kontejnere koji setu daju bitan karakter, čak, iako se prodaju zajedno s robom. Ovo pravilo se primenjuje, ukoliko su ispunjeni svi gore navedeni uslovi i ukoliko naimenovanjima tarifnih brojeva i napomenama iz Odeljka i Glave nije drukčije predviđeno.

Osnovno pravilo 5.2.

Materijali za pakovanje, sanduci, omoti, ambalaža i sl. koji se isporučuju zajedno sa robom, pod uslovom da se uobičajeno koriste za pakovanje i da ne daju bitan karakter celini. Navedeno pravilo nije obavezno za materijale i kontejnere ako su podesni za višekratnu upotrebu. Shodno odredbama pravila 5.1., materijali za pakovanje i kontejneri za pakovanje (ambalaža) koji se isporučuju sa proizvodima u njima svrstavaju se zajedno sa tim proizvodima ako je uobičajno da se koriste za pakovanje tih proizvoda. Međutim, ova odredba se ne primenjuje na materijal za pakovanje i kontejnere za pakovanje ako je očigledno da su podesni za višekratnu upotrebu (slika 10)

4.3.6. Osnovno pravilo 6

Proizvodi se svrstavaju u tarifne podbrojeve u okviru jednog tarifnog broja prema naimenovanjima tih tarifnih podbrojeva i eventualnih napomena za te tarifne podbrojeve, kao i prema osnovnim pravilima od 1 do 5 pod uslovom da su podbrojevi istog stepena rasčlanjenosti (slika 11).

4.4. Postupak svrstavanja robe u carinsku tarifu

Na bazi prethodnih pravila roba se svrstava u carinsku tarifu, radi određivanja carinske stope. Postupak svrstavanja robe sadrži više koraka, koji predstavljaju put ka ***poziciji, podpoziciji, kodu***. Naime, potrebno je proći sledeće korake:

1. ***Utvrđivanje karakteristika robe*** (svojstva materijala, upotrebna namena, stanje, funkcija, vrednost, ev.starost),
2. ***Utvrđivanje odeljka, poglavlja, pozicije nomenklature*** (lista sadržaja, spisak reči vodilja) koji se eventualno tačno odnose na robu,
3. ***Provera teksta pozicija*** u pogledu poklapanja sa karakteristikama robe, isključivanje neodgovarajućih pozicija,
4. ***Provera napomena*** uz odeljke / poglavlja u pogledu značenja za robu koja treba da se klasifikuje, isključivanje neodgovarajućih pozicija,

5. Eventualno **proširenje teksta pozicija** za sadržaj regulative osnovnog pravila 2 (roba koja nije gotova, nepotpuna, rastavljena roba/ nejedinstvene materije/robe, delimično od određenih materijala),
6. Ukoliko u obzir dolazi više pozicija, rešenje konkurencije **putem primene osnovnog pravila 3**,
7. Pridržavanje **pravila za neprihvaćenu robu**, specijalnu ambalažu i pakovanje,

Tek nakon što je odabran tarifni broj, vrši se svrstavanje u tarifne podbrojeve. Pri čemu se zanemaruju svi tarifni brojevi. U okviru jednog tarifnog broja procedura svrstavanja odvija se od prvog nivoa raščlanjivanja ka višim nivoima, a završava se utvrđivanjem podbroja za koje je propisana carinska stopa. U slučaju da tarifni broj nije raščlanjivan na podbrojeve ova faza ne egzistira u proceduri svrstavanja. Poštovanje procedure svrstavanja je uslov za ispravno svrstavanje bilo kog proizvoda u odgovarajući tarifni stav.

Svrstavanje robe u carinskoj tarifi je veoma važno, jer od pravilnog svrstavanja zavisi visina carinskih stopa, kao i primena carinskih, spoljnotrgovinskih i deviznih instrumenata.

4.5. Uprošćeno svrstavanje robe

Odgovarajućim članom Zakona o carinskoj tarifi, u praksi se daje mogućnost deklarantu da carinarnica na njegov zahtev odobri da se pošiljka koja se sastoji od različitih vrsta roba, koje se razvrstavaju u različite tarifne stavove carinske tarife, svrstaju u tarifni stav proizvoda koji podleže naplati carine po najvišoj carinskoj stopi, ukoliko bi svrstavanje robe u odgovarajuće tarifne stavove carinske tarife bilo nesrazmerno utrošku vremena i učinjenim troškovima u odnosu na iznos carine koji treba platiti.

Isto tako, odgovarajućim članom Zakona o Carinskoj tarifi može se predvideti da carinarnica može na pismeni zahtev deklaranta odobriti **da se roba, koja predstavlja delove** (odeljka VII do XVIII Carinske tarife) za neposrednu ugradnju u proizvode (iz Odeljka XVI, XVII i XVIII Carinske tarife -uvoz za tekuće i investiciono održavanje proizvoda ili za izradu gotovih proizvoda), **može svrstati u tarifni stav za gotov proizvod** za koji se uvoze, ukoliko se u pošiljci nalaze delovi koji se svrstavaju najmanje u pet različitih stavova carinske tarife.

Zahtev carinarnici za uprošćeno sastavljanje delova, deklarant može podneti najkasnije do momenta podnošenja carinske prijave. Na uvezene delove se primenjuje carinska stopa utvrđena u Carinskoj tarifi za gotov proizvod. Odgovarajućim članom zakona o carinskoj tarifi može se regulisati **svrstavanje nesastavljenih proizvoda ili proizvoda u rastavljenom stanju koji se sukcesivno uvoze, u tarifni stav sastavljenog proizvoda**, uz primenu carinske stope za sastavljen proizvod.

Proizvodi koji se uvoze i izvoze, radi oplemenjivanja ili ugradnje mogu se svrstati u tarifni stav gotovog proizvoda koji se dobija procesom oplemenjavanja odnosno ugradnje. Bliži propisi kojima se reguliše ovaj postupak, propisuju se Uputstvom o carinskom postupku s robama koje se privremeno uvoze radi oplemenjivanja ili ugradnje